

Strategisch meerjarenbeleidsplan U-Talent 2022–2027

Inleiding

Sinds 2013 is U-Talent het samenwerkingsverband tussen de Universiteit Utrecht, de Hogeschool Utrecht en een groot aantal havo/vwo partnerscholen in de regio.

Voortgekomen uit het Junior College Utrecht en het Utrechtse bètasteunpunt, werd eind 2015 een langjarige samenwerkingsovereenkomst gesloten tussen de universiteit, de hogeschool en 34 havo/vwo scholen, gericht op inspirerend en kwalitatief hoogstaand onderwijs in bèta en techniek in het havo en vwo, en op een goede aansluiting met het bachelor onderwijs in dit domein.

Een eerste meerjarenbeleidsplan voor dit samenwerkingsverband werd geschreven voor de cursusjaren 2017/18 t/m 2021/22. Dit tweede meerjarenbeleidsplan is een vervolg op het eerste plan en schetst de beleidskaders van het samenwerkingsverband voor de cursusjaren 2022/23 t/m 2026/27.

Het meerjarenbeleidsplan is tot stand gekomen met input van een grote groep betrokkenen. Basis vormde een evaluatie van het eerste meerjarenbeleidsplan en een *diner pensant* in het najaar van 2021. Tijdens dit diner hebben schoolleiders, docenten en leerlingen, samen met genodigde experts ideeën over de toekomst van U-Talent uitgewisseld met stuurgroepleden. Een eerste conceptversie van het plan is besproken in de stuurgroep, evenals met alle U-Talent teamleden tijdens een beleidsmiddag. Over de kaders van het plan is gesproken met de coördinatoren van alle partnerscholen tijdens het partneroverleg in het voorjaar van 2022. Een kleine groep schoolleiders heeft vervolgens nog feedback gegeven op de finale conceptversie. Het definitieve plan is ten slotte vastgesteld in de stuurgroepvergadering van 5 juli 2022.

In dit meerjarenbeleidsplan starten we met het herhalen en aanscherpen van de missie, visie en doelen van U-Talent. Gebaseerd op een beschrijving van relevante ontwikkelingen binnen U-Talent en in het onderwijs, worden vervolgens de speerpunten voor de komende vijf jaar geformuleerd. Besloten is om de meerjarentermijn van vijf jaar op te delen in deeltermijnen: een van twee jaar en een van drie jaar. Voor deze deeltermijnen zijn verschillende speerpunten geformuleerd. Voor de eerste deeltermijn is bij het eerste speerpunt (het ontwikkelen van een duurzame organisatiestructuur) in afstemming met het U-Talent team een set doelstellingen geformuleerd. Bij de tweede set speerpunten zal dat later nog gebeuren. Het is aan het U-Talent team om deze doelstellingen in de komende jaren uit te werken in actieplannen en hier uitvoering aan te geven.

Missie, Visie en Doelen U-Talent

Het meerjarenbeleid wordt ontwikkeld vanuit de missie, visie en doelen van U-Talent.

Missie

De missie van U-Talent is enigszins aangepast ten opzichte van die in het vorige meerjarenbeleidsplan, om tegemoet te komen aan de verbreding van de domeinen.

De missie van U-Talent is een bijdrage te leveren aan kwalitatief goed onderwijs, dat diverse talenten van leerlingen ontdekt en optimaal ontwikkelt. Dit onderwijs betreft zowel het VO als HO. Een tweede deel van de missie is het realiseren van een goede aansluiting tussen VO en HO. U-Talent doet dit vanuit de overtuiging dat studiesucces in het HO begint in het VO en dat VO-scholen en HO-instellingen een gezamenlijke verantwoordelijkheid hebben voor een succesvolle leerloopbaan van jongvolwassenen, voor het bieden van de juiste uitdaging aan en ondersteuning van iedere leerling en voor kwalitatief goed onderwijs in de hele onderwijsketen. Deze gezamenlijke verantwoordelijkheid krijgt vorm in regionale samenwerking tussen VO en HO.

Visie

In aansluiting op de ontwikkelingen binnen het programma, heeft de stuurgroep besloten de visie van U-Talent te herschrijven.

U-Talent werkt aan goed onderwijs dat diverse talenten van leerlingen ontwikkelt en aansluit op ontwikkelingen in maatschappij en wetenschap, en aan een goede aansluiting VO-HO vanuit drie pijlers: leerlingen, docenten en een krachtig netwerk.

1. Leerlingen: Ontwikkel je talent*

Leerlingen zijn de studenten van de toekomst. Binnen U-Talent werken we in het licht van een goede aansluiting aan: talent- en interesse-ontwikkeling, studie-oriëntatie via inhoudelijke programma's en het ontwikkelen van academische en professionele vaardigheden. We richten ons op daarbij op verschillende *doelgroepen*, zoals leerlingen die extra uitdaging zoeken, leerlingen die zich willen verdiepen in of oriënteren op een onderwerp, en leerlingen die kennis willen maken met de universiteit of hogeschool, waaronder ook leerlingen met een afstand tot de academische wereld. Voorbeelden van activiteiten hiervoor zijn de U-Talent Academy, het U-Talent College en de nieuwe alfa-academie; onze masterclasses en onze campusdagen voor onderbouw, het U-Talent UP programma en de Girls Club WIN.

2. Docenten: Versterk je onderwijs

Docenten zijn de spil van goed onderwijs. Docenten VO en HO worden gemotiveerd om hun onderwijs tegen het licht te houden en waar mogelijk te verbeteren, als ze aangesproken worden op of via de vakinhoud. Daarom organiseert U-Talent nascholingsactiviteiten en docentennetwerken en werkt in co-creatie met leraren aan nieuw onderwijs. Ook werken we (mee) aan activiteiten die (de gevolgen van) het lerarentekort tegengaan, zoals klassenwerk, het Student op Schoolproject en Co-teach informatica.

3. Instellingen: Een krachtig netwerk

U-Talent is een samenwerkingsverband van gelijkwaardige partners. De samenwerking richt zich op thema's die zich afspelen op de grens tussen VO en HO, zoals aansluiting en doorstroming en de rol van kansengelijkheid daarin; lerarentekorten; onderwijsonderzoek, waaronder didactisch onderzoek; leerlijnen, bijvoorbeeld op het gebied van onderzoek doen; outreach, public engagement en citizen science; vak- en curriculumontwikkeling; relevantie van het U-talent aanbod in relatie tot de maatschappelijke en wetenschappelijke actualiteit. We doen dit o.a. door uitwisseling en kennisdeling (o.a. via coördinatorenoverleggen, nieuwsbrief en website), door bijdrages aan projecten als Co-teach informatica en Student op School, en het onderhouden en ontwikkelen van NLT-modules.

***Talent**

De naam van U-Talent wekt bij sommigen de associatie op met 'excellentie'. Talent is echter veel meer dan alleen het kunnen leveren van uitzonderlijke prestaties in vergelijking met de prestaties van leeftijdsgenoten. Talent kan ook duiden op een goed ontwikkelde eigenschap of vaardigheid van een persoon, vergeleken met de andere eigenschappen en vaardigheden van diezelfde persoon. De doelen van U-Talent hebben betrekking op beide vormen van talent en talentontwikkeling. Wij hanteren daarom de volgende definitie van talent: talent is een relatief goed ontwikkelde eigenschap van een persoon. Dit kan zijn relatief ten opzichte van dezelfde eigenschap bij andere personen óf ten opzichte van andere eigenschappen bij dezelfde persoon. Onder talentontwikkeling verstaan we bij U-Talent het bieden van mogelijkheden (middels ons aanbod) om het in potentie aanwezige talent te ontdekken en verder te ontwikkelen.

Doelen

In de samenwerkingsovereenkomst (SO) van U-Talent staan 6 doelen van het partnerschap. De oorspronkelijke doelen gingen specifiek over de bètavakken. In een bijgestelde versie van de samenwerkingsovereenkomst is aangegeven dat de oorspronkelijke bètadoelen ook voor alfa- en gamma gelden.

Deze doelen zijn samen te vatten in drie hoofddoelen:

- 1) Versterking van het onderwijs in het voortgezet en hoger onderwijs in de regio Utrecht, waaronder:
 - a. Talentontwikkeling van alle havo- en vwo-leerlingen (doelstelling 1 uit de SO);
 - b. Professionalisering van docenten en schoolleiders in VO en van HO bachelor bètadocenten (doelstelling 2 en 4 uit de SO);
 - c. Verhoging van het studiesucces in bachelor studies (doelstelling 3 uit de SO);
- 2) Valorisatie van kennis ontwikkeld aan de Universiteit en Hogeschool (doelstelling 5 uit de SO);
- 3) Ontwikkeling van een duurzaam netwerk van alle regionale partners (doelstelling 6 uit de SO).

In de eerste deeltermijn van dit meerjarenbeleidsplan zullen deze doelen, en de daarop aansluitende samenwerkingsovereenkomst tegen het licht gehouden worden, en waar nodig herzien.

Context

Het huidige meerjarenbeleidsplan wordt geschreven in de context van diverse ontwikkelingen, zowel binnen het U-Talent samenwerkingsverband en de betrokken onderwijssectoren, als in de maatschappij om ons heen.

Ontwikkelingen binnen U-Talent

Verbreding van doelgroepen, domeinen en netwerk

U-Talent richtte zich aanvankelijk sterk op de betere vwo-bovenbouwleerling. In de afgelopen periode is het havo-programma sterk uitgebreid, met meer masterclasses en de start van het U-Talent College: een cursorisch programma in Havo 4/5 voor de sterk geïnteresseerde en gemotiveerde havist met een bètaprofiel. Ook zijn de onderbouwprogramma's verder uitgebreid. Er is nu een volledig programma voor klas 1 t/m 3.

Naast de algemene doelgroepen als havo- en onderbouwleerlingen, zijn binnen U-Talent ook programma's ontwikkeld voor specifieke doelgroepen. Het gaat dan om de Girls Club WIN, voor meiden in 2/3 vwo met interesse in natuurkunde, informatica en wiskunde. En om U-Talent UP, het bovenbouwprogramma voor leerlingen waarvan de ouders niet in het Hoger Onderwijs in Nederland hebben gestudeerd. Dit programma sluit aan op het UU-programma Opmaat, en op de HTU, het programma van de faculteit Geesteswetenschappen voor diezelfde doelgroep, maar dan in de onderbouw.

U-Talent was van oudsher ook een bètaprogramma. In de afgelopen jaren zijn verschillende leerling-programma's op het gebied van de alfa- en gammavakken ontwikkeld. In eerste instantie ging het daarbij om masterclasses, in de periode 2020/2021 is er ook een pilot geweest voor een alfa-academie, analoog aan de U-Talent Academy en het U-Talent College voor bètaleerlingen.

Ten slotte is ook het netwerk verbreed. Het aantal scholen is gegroeid van 34 naar ruim 50. Ook binnen de Hoger Onderwijsinstellingen is sprake van uitbreiding, doordat meer faculteiten (universiteit) en instituten (hogeschool) nu activiteiten organiseren. Vanuit de HKU is belangstelling getoond om deel te nemen aan het netwerk.

Herstructurering

Deze verbreding, zowel naar het alfa-gamma domein als naar nieuwe doelgroepen, is de status van 'pilot' voorbij en vormt een volwaardig onderdeel van het U-Talent programma. De verbreding is echter nog niet afgerond. Er zijn zowel binnen de universiteit als de hogeschool nog domeinen die niet aangehaakt zijn bij U-Talent. En bij te veel mensen heeft U-Talent nog de beperkte connotatie van een 'bètaprogramma voor slimme leerlingen'. Daarnaast betekent verdere verbreding ook een heroverweging op de doelen van het programma: niet iedere partner hecht hetzelfde belang aan de verschillende doelstellingen. Doelen-differentiatie binnen het programma is gewenst,

mits alle partners het eens zijn over de overkoepelende doelen. Op die manier kunnen faculteiten en opleidingen binnen de HU en de UU die vanuit hun eigen wensen en belangen activiteiten willen organiseren met of voor VO-scholen, gebruik maken van de structuur van U-Talent. Dat is helder voor scholen, voorkomt versnippering en inefficiëntie, en voorkomt dat het wiel steeds opnieuw uitgevonden gaat worden.

Doorgaande verbreding is gewenst, om de algemene doelen van U-Talent te realiseren. De organisatorische en financiële structuur van U-Talent is echter nog niet aangepast op de nieuwe situatie. Herziening hiervan is noodzakelijk om verdere verbreding mogelijk te maken. Ook de oorspronkelijke doelstellingen van U-Talent vragen om herbezinning, in het licht van deze ontwikkeling.

Bereik

In de doelstellingen van U-Talent wordt gesproken over alle havo en vwo-leerlingen als doelgroep. Hoewel de verbreding naar andere domeinen dan bèta een belangrijke bijdrage heeft geleverd aan het bereiken van meer leerlingen, bereikt U-Talent op dit moment zeker nog niet alle leerlingen op haar partnerscholen. Verdere verbreding is belangrijk, maar om alle leerlingen te bereiken is meer nodig. De huidige programma's vinden vooral plaats op de UU en HU. Verdere uitbreiding naar het academisch en niet academisch werkveld is gewenst. Al deze programma's hebben echter beperkte capaciteit en zijn ook niet voor alle leerlingen bereikbaar: alleen leerlingen die een of meer dagen school kunnen missen kunnen deelnemen aan onze programma's. Om alle leerlingen te kunnen bereiken, zal U-Talent meer 'de scholen in' moeten. Dit zou bijvoorbeeld kunnen door meer activiteiten online aan te bieden, door on-campus activiteiten in de school een vervolg te geven of door studenten van UU en HU activiteiten op scholen te laten begeleiden.

Om een groter bereik te realiseren, is het belangrijk dat de communicatie (intern -binnen het netwerk- en extern) verder geoptimaliseerd wordt. Daarbij is het van belang dat de definitie van talent in de context van U-Talent breder bekend wordt, ook bij de netwerkpartners zelf.

Focus

De beschreven wens om verder te verbreden, zowel qua domeinen als qua bereik van doelgroepen, moet gebeuren binnen de grenzen van het haalbare (organisatorisch en financieel). Naast de genoemde herstructurering is het daarom belangrijk om focus te houden op wat wel en wat niet binnen het programma gedaan wordt. Om beslissingen hierover te nemen en te verantwoorden, is doorgaande evaluatie van het programma, gericht op van tevoren vastgestelde kwaliteitscriteria, van belang.

Ontwikkelingen in het voortgezet en hoger onderwijs

Corona

De afgelopen jaren stonden in het teken van de coronapandemie. Hoewel de grootste crisis in ieder geval voorlopig achter ons lijkt te liggen, werkt de invloed ervan door in het onderwijs. De verwachting is dat dat nog langere tijd het geval zal zijn.

De al dan niet gepercipieerde achterstanden van leerlingen zullen gevolgen hebben voor de mate waarin leerlingen gemotiveerd kunnen worden om deel te nemen aan U-Talent activiteiten. Tegelijkertijd is voor sommige leerlingen het belang van deze activiteiten

alleen maar toegenomen, komend uit een situatie waarin weinig ruimte was om zich goed voor te bereiden op studiekeus en de overgang naar het HO.

De coronacrisis heeft ook positieve gevolgen voor programma's als U-Talent. Het feit dat in alle onderwijsniveaus uitgebreide ervaring is opgedaan met digitale technieken, biedt kansen voor het vormgeven van activiteiten in de scholen zelf. Ook zijn er de komende jaren via de NPO gelden meer middelen beschikbaar dan voorheen, voor het vormgeven van activiteiten gericht op aansluiting en doorstroming van leerlingen naar het HO.

Kansengelijkheid en diversiteit

De aandacht voor kansengelijkheid in het onderwijs en diversiteit van de leerling-/studentpopulatie groeit. Ook dit is verder versterkt door corona. Binnen de UU en de HU is aandacht voor de diversiteit van de instroom. Er zijn diverse programma's gericht op kansengelijkheid, waaronder het U-Talent UP programma. De wens tot meer afstemming tussen die verschillende programma's is groot, net als voor evaluatie van de kwaliteit en effectiviteit van de betreffende programma's. Deze afstemming zal gestimuleerd worden doordat de projectleider van het U-talent UP programma nu ook de leider is van het UU-programma Opmaat.

Lerarentekorten

Het hele funderend onderwijs (PO en VO) worstelt met de gevolgen van de lerarentekorten. In sommige vakken zijn deze tekorten groter dan in andere. Het gaat dan om vrijwel alle bètavakken, maar ook om bijvoorbeeld Duits en Klassieke Talen. Het aanpakken van lerarentekorten is een complexe zaak. Programma's als U-Talent, die zich bevinden op het snijvlak van HO (waar de leraren opgeleid moeten worden) en VO (waar ze moeten instromen en blijven) kunnen daar een rol in spelen.

Maatwerkdiploma's

In het onderwijs is steeds meer aandacht voor individuele trajecten en maatwerk. U-Talent leerlingprogramma's zijn een vorm van maatwerk voor leerlingen die meer uitdaging willen, die tot een bepaalde subgroep behoren of die gemotiveerd en geïnteresseerd zijn. Binnen het VO wordt ook geëxperimenteerd met maatwerk in diplomering (vakken versneld afronden of op een hoger niveau). Hoewel het nog om kleine leerlingenaantallen gaat, leeft de wens om in overleg met het HO te kijken wat de gevolgen van dit maatwerk zouden kunnen zijn.

UU-beleid

De UU is bezig om zich te herbezinnen op haar samenwerking met het regionale onderwijsveld. De uitkomsten van dit proces zijn van groot belang voor U-Talent.

Strategische doelstellingen 2022-2027

Op basis van bovengeschetste ontwikkelingen heeft de Stuurgroep U-Talent besloten om de meerjarenbeleidsperiode 2022-2027 op te splitsen in twee periodes. In de jaren 2022-2024 richt het beleid zich op het verwezenlijken van een duurzame organisatiestructuur voor U-Talent. In de periode 2024-2027 richt het beleid zich op meer inhoudelijke doelen, zoals verdere verbreding en impact.

Speerpunt 2022-2024

In de periode 2022-2024 richt U-Talent zich op één speerpunt, nl. het ontwikkelen van een duurzame organisatiestructuur.

Om te komen tot een duurzame organisatiestructuur in 2024, is een herstructurering van de huidige organisatiestructuur nodig. Deze herstructurering is gericht op het 'ontvlechten' van het penvoerderschap en het inhoudelijke U-Talent programma. De herstructurering zal een vorm zijn van 'verbouwen met de winkel open': de kernprogramma's van U-Talent (leerling- en docentenprogramma) zullen doorgaan. Het aanbod in de flexibele keuzeschil zal waar mogelijk doorgaan, maar de verwachting is dat het aantal keuze-activiteiten wel wat minder zal zijn gedurende deze periode.

De Stuurgroep formuleert voor de periode 2022-2024 de volgende doelstellingen:

1. U-Talent ontwikkelt een nieuwe organisatiestructuur, gericht op het ontvlechten van het penvoerderschap (waarin overkoepelende zaken zijn belegd zoals bijvoorbeeld communicatie en programmamanagement) en de organisatie van de activiteiten zelf.
2. U-Talent ontwikkelt in aansluiting op de nieuwe organisatiestructuur beleid ten aanzien van verdere vergroting van haar netwerk, zowel ten aanzien van nieuwe partners, deelname aan het ambitie- of connectienetwerken en met betrekking tot de vakinhoudelijke verbreding (alfa, bèta, gamma). Evaluatie van het huidige aanbod zal daar een belangrijke input voor leveren.
3. U-Talent ontwikkelt nieuwe financiële kaders, aansluitend op de nieuwe organisatiestructuur en gericht op financiële duurzaamheid. Hierbij is duidelijk welke basisfinanciering en aanvullende bronnen nodig zijn en op welke wijze de verschillende partners daaraan bijdragen.
4. U-Talent formuleert in aansluiting op de nieuwe organisatiestructuur én ontwikkelingen in maatschappij en onderwijs nieuwe overkoepelende programmadoelstellingen. Dit resulteert uiteindelijk ook in een nieuwe samenwerkingsovereenkomst met alle partners.

Speerpunten 2024-2027

Voor de jaren na de herstructurering, formuleert de stuurgroep de volgende speerpunten:

1. Verdere verbreding van het programma
2. Impact van het programma in de instellingen (VO en HO)

In dit meerjarenbeleidsplan worden de speerpunten globaal beschreven. Een verdere uitwerking in streefdoelen zal in het cursusjaar 2023/2024 (wanneer de herstructurering voltooid wordt) door stuurgroep en team gezamenlijk worden opgepakt.

Verbreding van het programma

Het eerste speerpunt (ook een speerpunt in het huidige MJBP) betreft de doorgaande verbreding van het U-Talent-programma. Het gaat dan zowel om inhoudelijke verbreding, als om verbreding van de bereikte (algemene en specifieke) doelgroepen en het uitbreiden van het samenwerkingsverband met nieuwe partners (scholen en HO-instellingen, maar ook bedrijven en onderzoeksinstituten). U-Talent wil zich met haar programma richten op talentontwikkeling van alle havo- en vwo-leerlingen in domeinen alfa, bèta en gamma (zie ook de visie).

Impact van het programma in de instellingen (VO en HO)

Het tweede (nieuwe) speerpunt betreft de impact van het programma in zowel vo-scholen als het hoger onderwijs. We streven ernaar dat deelname aan het U-Talent partnerschap daadwerkelijk zichtbaar is voor leerlingen/studenten en docenten binnen de instellingen en dat de activiteiten geïntegreerd zijn in of aansluiten op de curricula van de deelnemende scholen en activiteiten van de hoger onderwijsinstellingen. Het gaat binnen dit speerpunt om leerling-/student-/docentbetrokkenheid bij het netwerk of bij bepaalde activiteiten binnen het programma (community vorming). Omdat niet alle leerlingen en docenten van havo/vwo-scholen naar de campus van de HO-instellingen kunnen komen, vraagt dit een herbezinning van het uitgangspunt van U-Talent, dat activiteiten in principe op de campus plaatsvinden. Ook activiteiten op scholen kunnen deel uitmaken van het U-Talent programma, voor zover de relatie met het Hoger Onderwijs en activiteiten op de campus gewaarborgd zijn.